

E.D.F.O.C.R.

GRÜNDTLICHER BERICHT VON DEM VORHABEN, GELEGENHEIT UND INNHALT DER LÖBLICHEN BRUDERSCHAFFT DEß ROSEN CREUꜩES

GRONDIG BERICHT OVER HET PLAN, DE GELEGENHEID EN INHOUD VAN DE LOFFELIJKE BROEDERSCHAP VAN HET ROZEKRUIS

1 6 1 7

vertaling:

Ruud Muschter
∴

Groningen

muschter@home.nl
www.archive.org

26 augustus 2014
herzien: 4 november 2018

INHOUD

BRON

1617, Frankfurt

http://www.zvdd.de/dms/browse-sammlungen/?tx_goobit3_search%5Borderfield%5D=yearpublish&tx_goobit3_search%5Border%5D=0&tx_goobit3_search%5Bdc%5D=bsb.muenchen.de&tx_goobit3_search%5Blink%5D=0&tx_goobit3_search%5B0%5D=0

http://reader.digitale-sammlungen.de/resolve/display/bsb10919455.html

INLEIDING VAN DE VERTALER

In 1614, 1615 en 1616 verschenen in Duitsland de roemruchte werken *Fama Fraternitatis*[1], *Confessio Fraternitatis*[2] en de *Chymische Hochzeit Christiani Rosenkreutz. Anno 1459*. Deze geschriften maakten gewag van het bestaan van de Rozekruisers Orde in Europa en werden opgevolgd door een verklaring die in Parijs in 1623 op de muren van de stad werd bevestigd. De inhoud daarvan was als volgt.

"Wij, vertegenwoordigers van de hoogste Raad van het Rozekruis, verblijven zichtbaar en onzichtbaar in deze stad, bij de gratie van de Allerhoogste, tot wie het hart van de rechtvaardigen zich wendt. Zonder boeken of tekens spreken wij, en wij leren dit ook aan anderen, in alle talen van de landen waar wij willen verblijven om de mensen, onze gelijken, van dodelijke vergissingen te bevrijden.

Indien iemand ons slechts uit nieuwsgierigheid wil ontmoeten, zal hij nooit met ons in contact komen. Als echter zijn wil hem ertoe brengt zich te laten inschrijven in het register van onze Broederschap, dan zullen wij, die de gedachten kunnen doorzien, hem tonen dat wij waarlijk onze beloften nakomen. Zo vermelden wij niet de plaats waar wij in deze stad verblijven, want de gedachten toegevoegd aan de waarachtige wil van de lezer zullen het mogelijk maken dat hij ons leert kennen, en wij hem leren kennen."

Nadien verschenen vele geschriften pro en contra de Rozekruisers. Het huidige werk, het *Gründtlicher Bericht*, is een van de geschriften die qua toon en inhoud als ondersteunend voor de

[1] Fama fraternitatis Roseae Crucis oder Die Bruderschaft des Ordens der Rosenkreuzer, Cassel, 1614.

[2] Confession oder Bekandnusz, der Societet und Brüderschafft R.C. An die Gelehrten Europae, Cassel, 1615.

Orde zijn geschreven. Zoals de titel al aangeeft, blijft de auteur in zoverre anoniem, dat slechts initialen zijn weergegeven, hoewel het bij al deze werken onduidelijk is of de initialen een werkelijke persoonnaam betreffen. Uit de toevoeging “Sen.” in het huidige werk, kan - in relatie tot de volledige titel - worden vastgesteld, dat de auteur aangeeft dat hij een lid van de Senaat is.

Hij schetst, dat in de wereld eenieder graag over alle rijkdommen en macht wil beschikken, doch zonder dat men er iets voor wil doen. Hij verhaalt van een verborgen berg waarin al deze schatten verborgen liggen. Ze zijn voor de ingewijde te vinden, maar de weg er naartoe is vol gevaren. In de berg kan een tinctuur worden gevonden die de hele wereld zal veranderen. De waardige moet op weg gaan om dit alles te verwerven, en zal daartoe een begeleider toegewezen krijgen. Die moet hij volgen, en hij moet bij hem de belofte afleggen dat hij zich aan de voorschriften van de Orde houdt, en deze voor iedereen verborgen zal houden. De zoeker moet vooral standvastig blijven.

De tekst wordt gekenmerkt door veel verwijzingen naar God en passages in de Bijbel. Dat wil niet zeggen dat de Rozekruisers een kerkelijke of religieuze groepering vormden. Veel aanhangers van het gedachtegoed van de Rozekruisers hebben uit eigen beweging hun respect voor de Orde uitgesproken onder gebruikmaking van christelijke symboliek, waarvan overigens het werk van de Rozekruisers zelf ook niet ontbloot is, en er ook wel de aanleiding toe heeft gevormd.

Waarin onderscheidt zich dan de christelijke van de niet-christelijke mystiek? Het gaat bij de christelijke vorm om een streven een te worden met de Christusfiguur, hetzij als de gepersonifieerde godheid, hetzij als de archetypische weergave van het beginsel dat ons bewustzijn licht verschaft (de

instroming van de Heilige Geest). De Rozekruisers volgen een geheel ander pad. In tegenstelling tot de christelijke mystici vormen zij vrijdenkers, die veeleer de weg van de oude mysteriescholen van Egypte en Griekenland volgen - met hun meditatieve inslag en onderzoek van de natuurwetten -, dan een lyrische weg zoals vele christelijke mystici die hebben bewandeld.

De gelijkheid van bepaalde christelijke termen tussen beide groepen, kan verwarring geven. Uit de kritiek op de paus, zoals de Rozekruisers die uitten in enkele van hun oude geschriften blijkt in elk geval reeds, dat zij een veel directere uitleg aan de oorspronkelijke waarden van het christendom gaven dan de corrupte en op wereldlijke macht gerichte pausen, die indertijd in hun functie al ver waren afgedwaald van alles wat menselijk, waardig, en kenmerkend voor een plaatsvervanger van Christus is. De Kerk was immers vol misstanden en niet-aflatende politieke machinaties.

Het kader waarin de auteur van het huidige werk zijn aanhankelijkheid aan de Orde schetst, moet worden bezien in het licht van de tijdgeest waarin hij zijn werk schreef. Dit korte werkje is er een uit een reeks van apologieën die in de eerste helft van de 17e eeuw in Duitsland verschenen. Ze worden alle gekenmerkt door een soortgelijke aanhef. Zo verschenen onder andere:

- ‘Sendtschreiben oder einfeltige Antwort an die hocherleuchte Brüderschafft desz hochlöblichen Ordens desz Rosen Creutzes auff die von ihnen auszgefertigte Famam und Confessionem der Fraternitet’ (Rondschrijven of eenvoudig antwoord aan de zeer verlichte Broederschap van de zeer loffelijke Orde van het Rozekruis op de door haar uitgevaardigde Fama en Confessio der Broederschap), C.H.C., 1615;

- ‘Einfältige und kurze Antwort über die auszgegangene Fama und Confession’ (Eenvoudig en kort antwoord op de uitgegeven Fama en Confessio), Philippo à Gabella, 1617;

- ‘Ein wolgemeyntes Antwortschreiben an die hochwürdigen und weitberümbten Herrn Brüder desz hochpreiszlichen Rosencreutz-Ordens’ (Een welgemeende antwoordbrief aan de zeer eerwaarde en wijd en zijd beroemde Heren Broeders van de hooggeprezen Rozekruisers Orde), S.V.S.P., 1619.

- ‘Antwort oder Sendschreiben an die von gott erleuchte Brüderschafft vom Rosenkreutz: auff ihre Famam und Confession der Fraternitet’ (Antwoord of zendbrief aan de door God verlichte Broederschap van het Rozekruis: op de Fama en Confessio van haar Broederschap), I.M.O.H.C. & S., 1630;

- ‘Sende-brieff an die von Gott hocherleuchtete und begabte der Natur verständige sehr vortreffliche Hn. Hn. des Decemvirats der Fraternität des so genanten Rosen-Creutzes’ (Zendbrief aan de door God zeer verlichte en begaafde, in de natuur bedreven, zeer voortreffelijke tien Heren van de Broederschap van het zogeheten Rozekruis), I.N.J. 1705.

- ‘Sendschreiben an die glorwürdige Brüderschaft des hochlöblichen Ordens vom Rosen-Kreutz’ (Rondschrijven aan de glorieuze Broederschap van de zeer loffelijke Orde van het Rozekruis), Anonymus, 1615.

De vertalingen van deze werken heb ik geplaatst op www.archive.org, zoekterm: ruud muschter.

Er zijn meer overeenkomsten tussen deze werken. Veel ervan hebben een auteur die met drie initialen wordt aangeduid. Ook de wijze van beschrijving van de Orde is tamelijk gelijkluidend, en ook vele fraseringen in de teksten stemmen overeen, zodat men zich kan afvragen of er een gezamenlijke afspraak bestond tussen aanhangers of leden van de Orde om deze apologieën het licht te doen zien. Het huidige werk lijkt uit te gaan van iemand die zelf nauw bij de Orde betrokken is, dus niet van een buitenstaander.

Er bestonden ook diverse aanvalsgeschriften op de Rozekruisers, veelal uit christelijke hoek. En dat terwijl (of misschien omdat) de Rozekruisers in bepaalde geschriften het godsbegrip hanteerden zonder daarbij een religieuze organisatie te zijn. Hun aanvallen op de paus zullen aan deze kritiek hebben bijgedragen. Niettemin moet benadrukt worden, dat de Rozekruisers een mystieke, en geen godsdienstige of religieuze organisatie waren en zijn.

Dat de tijden veranderd zijn, bewijst een gelukwens van paus Johannes XXIII aan de toenmalige Imperator van onze Orde A.M.O.R.C., dr. Ralph Lewis, opgemaakt met foto van de paus op gekalligrafeerd papier met ornamenten.

Ruud Muschter[3]

[3] Lid van de Grote Raad van de A.M.O.R.C. (Nederlandstalige Jurisdictie) van 21 maart 1988 tot 21 maart 2010.

HET OMSLAG

Grondig bericht
over het plan, de gelegenheid en
inhoud van de loffelijke Broeder-
schap van het Rozekruis,
gesteld
door een onbenoemde, doch voor-
name metgezel van deze Broederschap.

[4]

Frankfurt, bij Johann Bringern,
1617.

[4] "Gavdivm Magnvm Ecce Anvncio Vobis" (Zie, ik kondig u een grote vreugde aan). Vermoedelijk een verwijzing naar de verkondiging ('Annunciatie') van de engel aan Christian Rosekreutz, in het werk Chymische Hochzeit: Christiani Rosenkreutz. Anno 1459, Frankfurt, 1616.

Bericht der Broederschap van het Rozekruis,
een groot mysterie der natuur betreffend.

Eenieder begeert van de natuur gouden en zilveren schatten, edelgesteente en rijkdom, en voor de wereld groot en hoog te zijn. God heeft dit alles hierom geschapen, dat de mens het zal gebruiken, er heer over is, Zijn goddelijke goedheid en almacht daarbij erkent, Hem daarvoor looft, eert en hem dankt. Iedereen wil deze dingen op goede dagen en met weinig gevaar, moeite en werk samenbrengen en verkrijgen. Maar waar God ze heeft neergelegd en gezocht wil hebben, en ook geven wil, gaat niemand naspeuren, zoeken en vinden. Vandaar dat ten dele al sinds lange tijd de plek en weg daar naartoe onbekend, en voor de meeste groeperingen verborgen is geworden, want om er te komen, is zwaar en moeizaam, en bovendien gevaarlijk. Toch is het mogelijk om ze te bereiken. Wanneer echter God van Zijn grote voorraad niets verborgen wil hebben, doch in dit einde der tijden[5] en voordat het Laatste Oordeel aanbreekt, aan de waardigen geopenbaard moet worden, zoals Christus zelf uitspreekt, doch zeer duister, opdat de onwaardigen het niet zullen verstaan, aangezien Hij spreekt: “Er moet niets verborgen blijven”, zo zijn wij door de Geest aangespoord om deze wil van de Heer in de wereld te verkondigen, zoals die dan ook in verscheidene talen door ons uitgegaan en gepubliceerd is. Doch door de grote massa wordt het hetzij slecht opgenomen

[5] “seculo”.

of zelfs veracht, en zonder God bij ons gezocht en begeerd te hebben. Zij menen namelijk, dat men hun de Kunst moet leren

Bericht der Bruderschafft deß Rosen Creutzes/ein groß Geheymnuß der Natur betreffent.

EJn jeder begert von Natur/güldene vnd silberne Schätze/Edlgestein vnd Reichthumb/vnd für der Welt groß vnd hoch zu seyn/

om het goud op alchemistische wijze te koken, of hun spoedig met grote schatten - hoe zeer ze die ook tot hun pracht, hovaardigheid, oorlog, woeker, vreterij, zuiperij, ontucht of andere zonden begeren - tegemoet moet lopen, en van de onze mededeling doen, terwijl[6] zij toch aan de tien maagden, waarvan de vijf dwazen olie eisten van de vijf verstandigen[7], er een voorbeeld van hebben, dat veel op een andere manier en

[6] “da”. De context lijkt echter niet op ‘aangezien’ te wijzen.
[7] Een kennelijke verwijzing naar de Bijbel, Mattheüs, 25:2.

door een ieders eigen bemoeienis, door en in God bewerkstelligd moet worden. Zo wij het gemoed van zulke gezellen vanuit een bijzondere goddelijke onthulling, en ook vanuit hun geschriften onderkennen; en onze oren, gelijk als met een wolk, voor hun geblaat en geschreeuw om slechts het vergankelijke goud, bedekken; en zij vergeefs roepen en het opgeven[8], zal veel schande, om maar te zwijgen van smaad, wederom ons deel zijn. God echter zal te zijner tijd oordelen.

Aangezien wij echter zowel uw ijver als ernst, die gij in ware kennis[9] van God en door het lezen van de heilige boeken aanwendt en naar voren brengt[10] - hoewel ze voor u verborgen zijn -, goed kennen, hetgeen ook uit uw geschrift valt op te maken[11] -, hebben wij voor vele duizenden u ook een antwoord moeten verwaardigen, en dit melden wij u om die reden, met goddelijke toestemming en onder aanmaning door de Heilige Geest.

Er ligt in het midden van de aarde of in het centrum van de wereld een berg, die klein en groot is. Hij is zacht en week, en ook buitengewoon rotsachtig en hard. Hij is iedereen dichtbij en veraf, doch op grond van goddelijke raad onzichtbaar. Erin liggen de grootste schatten - die de ganse wereld niet vermag te tellen - verborgen, maar ze zijn vanwege de afgunst van de duivel, die alom Gods eer en de gelukzaligheid van de mens hindert, door vele grimmige dieren en roofzuchtige vogelen omringd en bewaakt, die de weg, welke zeer zwaar is, gevaarlijk maken. Derhalve kunnen ze tot nu toe - en ook omdat de tijd nog niet voorhanden is geweest - noch gezocht, noch gevonden worden, en niettemin moeten ze door de waardigen, evenwel door eigen moeite en ijver van eenieder zelf, gevonden

[8] “und verlassen”.
[9] “Erkenntnusz”. Ook: ‘erkenning’.
[10] “vorlangest”.
[11] Het eerste gedeelte van deze zin in het werk is multi-interpretabel.

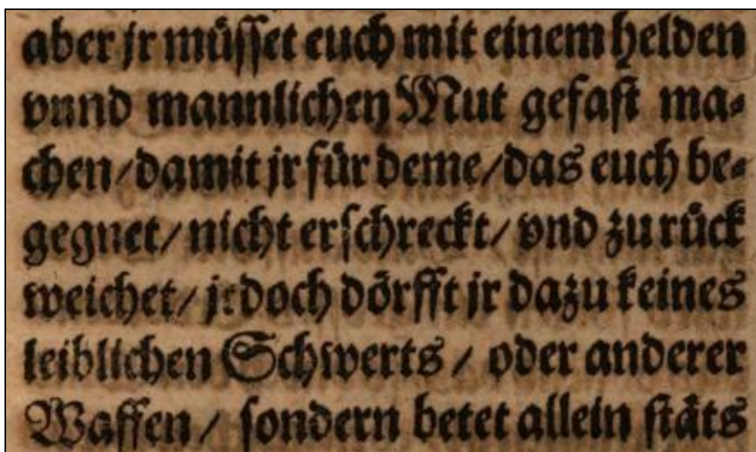
worden. Naar deze berg gaat gij in een nacht wanneer die het langst en donkerst is; maak u daartoe door een aandachtig gebed van harte geschikt en gereed; en vraag geen mens naar de weg waarlangs de berg te vinden of aan te treffen is, doch volg getroost de leider[12] die zich bij u bevindt en onderweg op u zal afkomen, doch die gij niet zult kennen.[13] Deze zal u om middernacht en wanneer alles stil en duister is, er naartoe brengen. Doch gij moet u met een helden- en mannelijke moed opmaken, opdat gij niet schrikt van datgene wat ge ontmoet, en terugdeinst. Daartoe echter hebt ge geen lijfelijk zwaard of andere wapens nodig, doch bid slechts steeds aandachtig tot

---

[12] "Ductori".

[13] Hier zijn bepaalde parallellen te zien met de aanvang van het werk Chymische Hochzeit: Christiani Rosenkreutz. Anno 1459, Das Erste Buch, Dies I, p. 3, Frankfurt, 1616: "An einem Abend vor dem Offertag / sasz ich an einẽ Tisch / und wie ich mich meiner gewonheit nach mit meinem Schöpfer / in meinem demütigen Gebett gnugsam ersprachet: Und vielen grossen Geheimnussen: (deren mich der Vatter des Liechts seine Majetstät nit wenig sehen lassen) nachgedacht." (Op een avond voor de offerdag, zat ik aan een tafel, waar ik mij naar mijn gewoonte met mijn schepper in mijn deemoedige gebed bescheiden onderhield, en over vele grote mysteriën {waarvan de Vader des Lichts mij niet weinig had laten zien van zijn majesteit} nadacht.). De 'leider' doet denken aan de witte duif die door Christian Rosenkreutz, op zijn weg naar de berg, gevoederd is, en aan de raaf die het brood voor de duif weggrist. Rosenkreutz gaat dan de raaf achterna en komt zo ongemerkt op het pad dat naar zijn doel leidt: "dasz ich ausz unbedacht dẽ losen Raben nacheylt" (zodat ik uit onbedachtzaamheid de bedrieglijke raaf naijlde). Ibid., Dies II, p. 18. In christelijke zin zouden we van een beschermengel kunnen spreken. Maar er zijn ook verschillen. In de Chymische Hochzeit gaat Rosenkreutz op weg terwijl de natuur op zijn best is. Het is dus niet donker. Wel is het donker op het moment dat hem in de avond voor zijn vertrek een engel verschijnt, die hem oproept om op weg te gaan naar een berg. Ibid, p. 5. En ook in het huidige werk wordt een berg genoemd. In de mystiek staat die natuurlijk voor het doel dat via grote inspanningen bereikt moet worden.

God, en spreek steeds de woorden na die hij u vóórzegt. Welnu, wanneer gij de berg ziet, is het eerste wonderteken dat zal plaatsvinden, een geweldig grote wind, die de berg sterk uiteen zal rijten en de rotsen zal breken. Ook zullen zich leeuwen, draken en andere afschuwelijke dieren gruwelijk en woedend tegenover u stellen, doch wees niet bevreesd, sta vast, begeer ook niet terug te wijken, want uw wijze, die u daarheen gevoerd

aber jr müſſet euch mit einem helden
vnnd mannlichen Mut gefaſt ma-
chen/damit jr für deme/das euch be-
gegnet/nicht erſchreckt/vnd zu rück
weichet/ jedoch dörfft jr dazu keines
leiblichen Schwerts/ oder anderer
Waffen/ ſondern betet allein ſtäts

heeft, zal u geen leed laten ondergaan.[14] Doch de schat is nog niet ontdekt, hoewel hij zeer nabij is. Spoedig zal er op de wind een grote aardbeving volgen. Die voltooit datgene, wat door de wind is overgeslagen en zal het effenen. Doch wijk niet terug. Na de aardbeving namelijk, volgt een heftig vuur, dat alle

[14] Deze verschijnselen worden binnen de mystiek ook wel samengevat met de term ‘de Verschrikker op de Drempel’. Het Egyptische Dodenboek, maar ook het Tibetaanse Dodenboek vermeldt soortgelijke fenomenen. Ze staan symbool voor de omwenteling die een persoonlijkheid ondergaat wanneer hij het mystieke Pad betreedt. Oude waarden worden ontworteld, en in dat niemandsland tussen de wens tot verandering en het bereiken van Verlichting, vindt een grote strijd plaats in het karakter en met het ego.

aardse materie volledig verteert en de schat zal blootleggen. Ge zult hem echter niet kunnen zien. Doch na dit alles, en dicht tegen de ochtend, zal het heel stil en lieflijk worden, en zult gij spoedig de ochtendster[15] in de hoogte zien stijgen, het morgenrood zien aanbreken, en de grote schat gewaarworden, waarbij het voornaamste en hoogste is: een zeer hoge tinctuur, waarmee de ganse wereld - wanneer het nuttig en aan God welgevallig is, en de wereld het ook waardig zou zijn - getinctureerd en in het hoogste goud veranderd zou kunnen worden. Wanneer deze tinctuur steeds gebruikt wordt zoals de wegwijzer het u zal leren, maakt ze u wederom gezond en jong, en wel zodanig, dat ge aan geen enkele ledemaat enige ziekte ondervindt. Bij deze tinctuur vindt gij alle edelgesteenten die op de wereld te bedenken zijn; evenwel moet ge er zelf niets van nemen, doch met datgene tevreden zijn, wat uw wegwijzer u mededeelt. Gij moet echter steeds hartelijk dank daarvoor zeggen, en grote ijver hebben, dat gij daarmee voor de wereld niet grootspreekt - noch het daarvoor aanwendt, of het zelfs slecht in plaats van goed gebruikt -; het zodanig bezit, als had ge niets; u matig en ingetogen houdt; en u voor alle zonden ten sterkste behoedt. Anders zal uw Broeder en leidsman zich van u afkeren, en zult gij wederom van deze gelukzaligheid beroofd worden. Weet dan dit tot goede berichtgeving, dat wie dit misbruikt en voor de wereld niet voorbeeldig en voor God rein leeft, het verliest en weinig hoop heeft het wederom te verkrijgen. Wanneer gij u nu tot dit werk aangordt, en een sterke drang daartoe ondervindt, maak u dan op, en treuzel niet. Dan zal degene die aan u leiding moet geven, en door ons verzocht en geïnstrueerd zal worden, u onderweg bereiken. Aan deze moet u een belofte doen - zoals hij u zal onderrichten -, hoe gij u bij de Broederschap zult gedragen, en ge moet vastbesloten zijn om deze aan geen enkele onwaardige zonder de inwilliging door uw leider te onthullen; hem in alle dingen getrouw na te volgen; en datgene te doen, wat hij u leert en

[15] Venus.

zegt; en gij behoort en moet proberen dat ge noch naar links, noch naar rechts uitwijkt, doch u in alles naar hem richt. Want uw gebed en hartelijk verlangen naar God is verhoord, en de deelname aan deze schatten brengt u en uw gelijken tot aanzien. Wees blij getroost en zeer zorgvuldig. Verlaat u niet op uzelf, doch op uw gids, en houd u onberispelijk jegens hem, want hij is een waardig persoon; en doe niets zonder hem en zijn medeweten.

Want hij zal u, wanneer gij het begeert, terzijde staan en niet verlaten; trouwhartig berichten waar ons Convent valt aan te treffen; ook in onze verordening en artikelen - die ge verplicht zijt te volgen - onderricht geven; en u ook begeleiden, totdat de tijd alles volledig zal openbaren; de leeuw het rijk zal innemen; en de loop der wereld veranderen zal. O, gelukkige, waardige en geliefde Broeder, één in onze enigen: Dank God dag en nacht voor Zijn invloed, wees niet achteloos[16], en eer uw leider en [?][17]. Volg Hem in hetgeen Hij u zal leren en wij niet kunnen opschrijven, en bedenk waartoe gij komt, opdat Hij niet bedroefd raakt, zich van u afwendt, en ons uw kwalijke geschreeuw brengt. God behoede u.

E.D.F.O.C.R., Sen.

---

16 “sicher”, in de betekenis van ‘securus’.

17 “Ductorem und Ductatorem”. Vertaling onzeker. Het tweede woord komt niet in woordenboeken voor. De stam ‘duco’ duidt op ‘leiden’.

